

**NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
RENDÉSZETTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA**

Kakócz Krisztián

A külföldivel szemben elrendelhető őrizet rendeltetésének és alkalmazásának sajátosságai

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetője

TÉZISFÜZET

Témavezető: Dr. Hautzinger Zoltán r. ezredes

Budapest, 2026

1. A tudományos probléma megfogalmazása

A külföldiekkel szemben elrendelhető őrizet a modern állami migrációkezelés egyik legérzékenyebb, a személyi szabadságot közvetlenül érintő jogintézménye. Formális rendeltetése az idegenrendészeti vagy a menekültügyi eljárás eredményes lefolytatásának biztosítása, a külföldi hatóság előtti rendelkezésre állásának fenntartása, valamint a kiutasítás, kitoloncolás vagy átadás végrehajthatóságának elősegítése. Tényleges végrehajtása azonban a személyi szabadság zárt intézményben történő, hatósági kényszerrel fenntartott elvonásával jár. Az intézkedés ezért nem pusztán igazgatási vagy technikai kérdés, hanem egyszerre kapcsolódik a rendésztudományhoz, a közigazgatási joghoz, a büntetőeljárás-joghoz, a menekültjoghoz, a biztonsági tudományokhoz, valamint az emberi jogok védelméhez.

A külföldiek mozgásának és tartózkodásának korlátozása történetileg mindig kapcsolatban állt az állami szuverenitás, a közrend, a közbiztonság, a határőrizet és az idegenrendészet kérdéseivel. A modern idegenrendészeti őrizet ugyanakkor nem értelmezhető kizárólag az állami migrációkontroll eszközének. A fogva tartás minden esetben egyéni alapjogi sérelmet idéz elő, ezért a szabadságelvonás jogszerűségének, szükségességének, arányosságának és időbeli korlátozottságának érdemi vizsgálata nélkül az intézmény könnyen elveszítheti jogállami legitimációját.

A magyar jogrendszerben a „rendőri őrizet” kifejezés több, egymástól lényegesen különböző jogintézményt takar. A külföldivel szemben büntetőeljárásban bűnügyi őrizet, szabálysértési eljárásban szabálysértési őrizet, közbiztonsági okból közbiztonsági őrizet, míg az idegenjogi szakigazgatásban idegenrendészeti őrizet, kiutasítást előkészítő őrizet, kitoloncolási őrizet és menekültügyi őrizet rendelhető el. Az egyes őrizeti formák közös eleme a személyi szabadság korlátozása vagy elvonása, ugyanakkor jogalapjuk, céljuk, időtartamuk, az elrendelésre jogosult szerv, a jogorvoslati lehetőségek, a bírói kontroll és a végrehajtás feltételei eltérőek.

A dolgozat tudományos problémája abból is fakad, hogy az őrizet jogági minősítése és tényleges hatása nem mindig esik egybe. A külföldi személy formálisan közigazgatási intézkedés

hatálya alatt állhat, de valójában zárt intézményben van elhelyezve, nem távozhat szabadon, napirendhez és rezsimszabályokhoz kötött, személyét és tárgyait ellenőrizhetik, kapcsolattartását szabályozzák, és a hatóság döntései a mindennapi életét alapvetően meghatározzák. A személyi szabadság ilyen intenzív korlátozása az Emberi Jogok Európai Egyezménye 5. cikke szerinti fogva tartási garanciák alkalmazását teszi szükségessé, függetlenül attól, hogy a nemzeti jog az intézkedést milyen elnevezéssel illeti.

A probléma különösen jelentős az idegenrendészeti és a menekültügyi őrizet esetében. Az idegenrendészeti őrizet célja rendszerint a kiutasítás és a kitoloncolás végrehajtásának biztosítása. A menekültügyi őrizet ezzel szemben olyan személyt érint, aki nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, vagyis egyidejűleg lehet potenciálisan védelemre jogosult személy és a hatóság szempontjából eljárási kockázatot jelentő ügyfél. Ez a kettős helyzet különösen érzékennyé teszi a szabadságelvonást, mert a rendészeti kontrollnak és a humanitárius védelemnek egyszerre kellene érvényesülnie.

A magyar szabályozásban az idegenrendészeti őrizet meghatározott feltételekkel akár tizenkét hónapig, a menekültügyi őrizet pedig akár nyolc hónapig fenntartható. Ezek az időtartamok adminisztratív jellegű eljárásokban különösen erős beavatkozást jelentenek. A szabadságelvonás minél hosszabb ideig tart, annál nehezebb azt pusztán eljárásbiztosítási céllal igazolni. A fogvatartott szempontjából a hosszú és bizonytalan időtartamú őrizet gyakran büntetésként jelenik meg, akkor is, ha az állam formálisan nem büntetésnek tekinti.

Az értekezés ezért abból indul ki, hogy a személyi szabadság elvonásának vizsgálatakor a formális törvényi felhatalmazás önmagában nem elegendő. Az őrizet csak akkor felelhet meg a jogállami és emberi jogi követelményeknek, ha valós, legitim eljárási célhoz kötődik; a kiutasítás, kitoloncolás vagy átadás ténylegesen végrehajtható; az eljáró hatóságok kellő gondossággal járnak el; a bíróság tartalmilag ellenőrzi a hosszabbítás indokoltságát; és az enyhébb intézkedések alkalmazhatóságát nem pusztán formálisan, hanem ténylegesen is mérlegelik.

A kutatás témájának aktualitását a 2010 utáni magyarországi illegális migrációs folyamatok is megerősítik. A 2010-es évek elejétől emelkedő irreguláris migráció, a menedékkérelmek számának növekedése, a visszafogadási eljárások nehézségei, a 2013-ban bevezetett menekültügyi őrizet, a 2015-ös migrációs válság, a fizikai és jogi határzár, az átkísérés intézményének szélesebb körű alkalmazása, valamint a tranzitzónák működése mind jelentősen alakították az őrizet jogi és gyakorlati szerepét.

Az őrizet gyakorlati végrehajtása önálló tudományos problémát jelent. A külföldiek fogva tartása sokszor olyan személyi körre terjed ki, amelynek tagjai eltérő nyelvi, kulturális, vallási és társadalmi háttérrel rendelkeznek. A személyazonosság, az állampolgárság, az előélet, az egészségügyi állapot és a korábbi hatósági kapcsolatok sok esetben nem, vagy csak részben ismertek. Ez megnehezíti a kockázatértékelést, az elhelyezést, a konfliktusmegelőzést és a megfelelő intézkedéstaktika alkalmazását.

A nyelvi kommunikáció korlátai különösen súlyos gyakorlati következményekkel járhatnak. A formális eljárási cselekményeknél biztosított tolmácsolás nem minden esetben oldja meg a mindennapi őrzés, az egészségügyi ellátás, a panaszkezelés, a fegyelmi helyzetek és a krízishelyzetek során felmerülő kommunikációs problémákat. A kulturális különbségek, a testbeszéd, a vallási gyakorlat, a nemi szerepek, az étkezési szokások és az eltérő társadalmi normák is befolyásolhatják a fogva tartási környezet biztonságát.

A dolgozat alapvető kérdése ezért az, hogy a külföldiekkel szemben elrendelhető őrizet milyen feltételek mellett alkalmas az eljárások eredményes biztosítására úgy, hogy közben ne váljon automatikus, aránytalan vagy büntetésszerű szabadságelvonnássá. Ennek megválaszolására történeti, jogdogmatikai, összehasonlító jogi, statisztikai és empirikus kutatási módszereket alkalmaztam.

2. Kutatási hipotézisek és kutatási célok

A kutatás kezdetén olyan hipotéziseket állítottam fel, amelyek egymásra épülnek, egymással szoros kapcsolatban állnak, de önállóan is vizsgálhatók.

1. hipotézis

Feltételezem, hogy a külföldiekkel szemben elrendelhető őrizetnek sajátos végrehajtási szabályai, feltételei és biztonsági kockázatai vannak, amelyek elkülönülő jogi szabályozást, személyi és tárgyi fejlesztést igényelnek.

Az 1. hipotézis indokolása

A külföldiek fogva tartása számos olyan sajátossággal jár, amely a tipikusan hazai állampolgárok büntetőjogi vagy szabálysértési fogva tartásánál nem, vagy csak korlátozottan jelenik meg. A külföldiek különböző államokból, kultúrkörökből és nyelvi közösségekből érkeznek. Vallási

szokásaik, családi és társadalmi normáik, a nőkkel, hatóságokkal vagy közintézményekkel kapcsolatos attitűdjeik eltérhetnek a magyar társadalomban megszokott mintáktól. Ezek a különbségek önmagukban még nem jelentenek veszélyt, de a zárt intézményi környezetben fokozhatják a félreértések és konfliktusok kockázatát.

A külföldi fogvatartottak esetében az őrzést végző állomány gyakran korlátozott információval rendelkezik az érintett személy valós előéletéről, erőszakos viselkedéséről, egészségi állapotáról, korábbi fogva tartási tapasztalatairól vagy pszichés állapotáról. A hazai bűnügyi nyilvántartások sok esetben nem tartalmaznak használható adatot, és az idegen államoktól beszerezhető információk is késve vagy hiányosan érkezhetnek meg. A bizonytalan identitás és a tisztázatlan állampolgárság egyidejűleg az eljárás eredményességének és az őrzésbiztonságnak is kockázati tényezője.

Az idegenrendészeti és a menekültügyi őrizetben a nyelvi korlátok a kommunikáció minden szintjén jelen vannak. A fogvatartott jogairól, kötelességeiről, az intézmény házirendjéről és az eljárási döntésekről történő tájékoztatás tolmács segítségével megoldható, de a napi kapcsolat, az azonnali konfliktuskezelés, az egészségügyi panaszok felismerése és a rendkívüli események kezelése sokszor nehézkes. Ez indokolja a többnyelvű segédanyagok, a távtolmácsolás, az intézményi tolmácslista és az alapvető idegennyelvi felkészítés jelentőségét.

A hosszú, sokszor kiszámíthatatlan ideig tartó őrizet speciális pszichés terhet jelent. A fogvatartottak számára különösen megterhelő lehet, ha nem tudják, meddig maradnak őrizetben, végrehajtható-e a kitoloncolásuk, elismerik-e menekültként vagy oltalmazottként, illetve milyen jogi lehetőségek állnak még rendelkezésükre. Ez a bizonytalanság a kutatás dokumentumelemzési és interjúk eredményei szerint összefügg az önkárosító magatartásokkal, az öngyilkossági kísérletekkel, az agresszív fellépésekkel és a szökési szándékkal.

A fenti körülmények alapján a külföldiek őrizete önálló szakmai felkészítést, speciális infrastruktúrát, differenciált elhelyezési rendszert és fokozott pszichoszociális támogatást igényel.

2. hipotézis

Feltételezem, hogy az őrizet a személyi szabadság korlátozásánál fogva represszív természetű kényszerintézkedés, amely az idegenrendészet és a büntetőeljárás-jog aszimmetrikus egymásra hatásának sajátos példája.

A 2. hipotézis indokolása

Az idegenrendészeti őrizet deklarált célja nem a büntetés, hanem a kiutasítási vagy kitoloncolási eljárás végrehajthatóságának biztosítása. Az intézkedés formális közigazgatási jellege azonban nem változtat azon, hogy a külföldi ténylegesen zárt intézményben tartózkodik, szabadon nem távozhat, napirendhez kötött, ellenőrzés alatt áll, és személyes autonómiájának jelentős részét elveszíti.

A represszív jelleg különösen az őrizet időtartamának növekedésével válik láthatóvá. A rövid időtartamú, célhoz kötött eljárásbiztosítás még indokolható lehet, de hónapokon keresztül fennálló szabadságelvonás esetén az érintett számára az intézkedés szükségképpen büntetésszerűnek tűnik. A hosszú tartam ráadásul olyan pszichés és társadalmi következményeket idézhet elő, amelyek intenzitásukban a büntetőjogi szabadságelvonás hatásaihoz hasonlíthatók.

Az idegenrendészeti őrizetben büntetőjogi logikára emlékeztető elemek jelennek meg: a zárt intézményi elhelyezés, az őrzés, az elkülönítés, a napirend, a biztonsági ellenőrzések és a mozgásszabadság teljes korlátozása. Ugyanakkor nem minden esetben kapcsolódik hozzá olyan erős garanciarendszer, mint a büntetőeljárás szabadságelvonáshoz. Ez az aszimmetria indokolja a fokozott emberi jogi és bírói kontroll szükségességét.

3. hipotézis

Feltételezem, hogy a külföldiekkel szembeni jelenlegi hatósági gyakorlat és feltételrendszer mellett elrendelt őrizet számottevő hatása elsősorban az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások eredményességében mutatkozik meg. E hatások változhatnak, ha az őrizet alternatív lehetőségeit széles körben alkalmazzák.

A 3. hipotézis indokolása

Az idegenrendészeti őrizet akkor tölti be eredeti rendeltetését, ha biztosítja a külföldi rendelkezésre állását addig, amíg a szükséges dokumentumokat beszerzik, a visszafogadási eljárást lefolytatják, a kitoloncolást megszervezik, illetve az eljáró hatóság a szükséges döntéseket meghozza. A fogva tartás hiányában az érintett elrejtőzhet, más tagállamba tovább utazhat vagy más módon kivonhatja magát az eljárás alól.

A vizsgált időszakban a kitoloncolások és az őrizet közötti kapcsolat különösen jól megfigyelhető volt. Az őrizetben lévő személyek jelentős hányadát sikerült kitoloncolni, ami azt mutatja, hogy a fizikai rendelkezésre állás közvetlenül támogatja az eljárások végrehajthatóságát.

Ugyanakkor a kitoloncolás sikere nem kizárólag az őrizettől függ, a visszafogadó állam együttműködése, az úti okmányok, a személyazonosság tisztázása és az alkalmazható nemzetközi megállapodások a meghatározóak.

Az alternatív intézkedések – kijelölt tartózkodási hely, rendszeres megjelenés, óvadék, technikai ellenőrzés – elvileg lehetővé teszik, hogy az eljárási cél a szabadság teljes elvonása nélkül is megvalósuljon. Az alternatívák tényleges hatásfoka ugyanakkor a külföldi együttműködési készségétől, tartózkodási céljától, kapcsolataitól és anyagi helyzetétől függ. Magyarország tranzitországi helyzete miatt az alternatívák széles körű alkalmazása bizonyos ügyekben növelheti az eljárás alóli kibúvás esélyét.

4. hipotézis

Feltételezem, hogy az idegenrendészeti vagy menekültügyi őrizet következetes alkalmazása normál körülmények között, alacsony és közepes intenzitású illegális migrációs nyomás esetén a rendelkezésre álló erőforrásokkal működtethető. Az illegális migráció jelentős növekedése esetén azonban arányosan nagyobb őrizeti kapacitás és képességfejlesztés válik szükségessé.

A 4. hipotézis indokolása

Az őrizeti rendszer működtethetősége nem kizárólag jogi kérdés. A jogszabályi lehetőség csak akkor alkalmazható ténylegesen, ha rendelkezésre állnak a megfelelő számú őrizeti férőhelyek, a biztonságos és humánus elhelyezés feltételei, a megfelelő számú és felkészültségű személyi állomány, a tolmácsolás, az egészségügyi ellátás, valamint a kitoloncolás szervezéséhez szükséges adminisztratív és nemzetközi együttműködési feltételek.

A korábbi illegális migrációs hullámok megmutatták, hogy jelentős terhelés alatt az intézményrendszer gyorsan túlterhelődhet. Ilyenkor a rendőrségi fogdák vagy büntetés-végrehajtási intézetek ideiglenes bevonása ugyan rövid távú szükségmegoldást jelenthet, de nem feltétlenül biztosítja az idegenrendészeti fogva tartás sajátos, humánus és biztonságos feltételeit. A kapacitás fejlesztése ezért nem pusztán férőhelybővítést, hanem minőségi szervezeti és szakmai fejlesztést is igényel.

Kutatási kérdések

A hipotézisek vizsgálatához a következő kutatási kérdéseket fogalmaztam meg:

1. Melyek a külföldivel szemben elrendelhető őrizeti típusok főbb jogi és gyakorlati különbségei?
2. Milyen speciális biztonsági, kommunikációs, kulturális és egészségügyi kockázatok jelentkeznek a külföldiek fogva tartása során?
3. Hogyan értelmezhető az idegenrendészeti őrizet represszív jellege?
4. Milyen kapcsolat mutatható ki az őrizet, a kitoloncolás és az idegenrendészeti eljárás eredményessége között?
5. Milyen feltételek mellett lehetnek hatékonyak az alternatív intézkedések?
6. Milyen fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy az őrizet a növekvő migrációs nyomás mellett is jogszerű, biztonságos és humánus maradjon?

3. A kutatási módszerek és azok megállapításai

3.1. Kutatási módszerek

A kutatás módszertani keretének kialakításakor meghatározó szempont volt, hogy a vizsgálati módszerek illeszkedjenek a téma jogi, rendészeti és empirikus jellegéhez. A kutatás ezért kvalitatív és kvantitatív eljárások együttes alkalmazására épült.

A történeti és jogdogmatikai elemzés keretében áttekintettem a külföldiek személyi szabadságát érintő magyar szabályozás fejlődését, a toloncolási rendszabályoktól a modern idegenrendészeti és a menekültügyi őrizetig. Feldolgoztam a releváns hazai és nemzetközi szakirodalmat, az irányadó törvényeket, végrehajtási rendeleteket, belső szabályozókat és bírói döntéseket.

A jogszabályok és szabályzók kritikai vizsgálata során külön elemeztem az őrizet célját, a hatáskörrel rendelkező szerveket, az elrendelés jogalapját, a hosszabbítás szabályait, a jogorvoslatot, a végrehajtás feltételeit, a sérülékeny csoportok garanciáit és az alternatív intézkedések rendszerét. Az elemzésnél kiemelt figyelmet fordítottam az EJEE 5. cikkére, az Európai Unió visszatérési és befogadási szabályaira, valamint az EJEB és az Európai Unió Bírósága releváns gyakorlatára.

A nemzetközi összehasonlítás során Ausztrália, az Amerikai Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Ausztria és Németország rendszerét vizsgáltam. A kiválasztott országok eltérő migrációs helyzettel, eltérő jogi kultúrával és különböző fogva tartási modellekkel rendelkeznek. Az

összehasonlítás szempontjai az őrizet jogalapja, célja, elrendelő szerve, időtartama, felülvizsgálata, végrehajtási helye, valamint az alternatívák voltak.

A kvantitatív kutatás keretében statisztikai adatelemzést végeztem. A releváns adatok között szerepeltek a tiltott határátlépések, a menedékkérelmek, az idegenrendészeti és menekültügyi őrizetek, a kitoloncolások, a fogvatartottak átlagos létszáma, az átlagos fogva tartási idő, valamint a rendkívüli események. Az adatok értelmezésekor figyelembe vettem, hogy a nyilvántartási és adatfelvételi rendszer változásai – különösen az átkísérés alkalmazása – torzíthatják az egyes idősorok közvetlen összehasonlíthatóságát.

A kérdőíves kutatásban 125 fő vett részt. A mintába idegenrendészeti és a menekültügyi őrizetet végrehajtó középvezetők, hivatásos rendőrök és fegyveres biztonsági őrök kerültek. A rétegzett mintavétel lehetővé tette, hogy az eltérő állománykategóriák és szolgálati tapasztalatok is megjelenjenek. A kérdőív 132 kérdést tartalmazott; a válaszadók a fogva tartás körülményeit, a külföldiekkel való kommunikációt, az elhelyezést, a biztonságtechnikai rendszereket, a képzést, a munkaterhelést és a bánásmódot értékelték.

A kvalitatív vizsgálat részeként 11 félig strukturált interjút készítettem idegenrendészeti hatósági, fogva tartási és szakirányítási területen dolgozó szakemberekkel. Három korábbi őrizetessel is interjú készült. Az interjúk célja az volt, hogy a jogszabályi és statisztikai eredmények mögött feltárják a végrehajtók és a fogvatartottak tapasztalatait, percepcióit és értelmezéseit.

A rendkívüli események dokumentumelemzése az őrzött szállásokon 2011 és 2023 között bekövetkezett 355 esemény teljes iratanyagára terjedt ki. Az elemzés a menekültügyi őrzött befogadó központokban 2014 és 2023 között bekövetkezett 232 eseményre is kiterjedt. Vizsgáltam az események okait, típusait, az érintettek jellemzőit, az intézményi válaszokat, valamint a megelőzés lehetőségeit.

3.2. A kutatási elméleti keret részeinek összefoglalása, megállapításai

Az értekezés elméleti keretében elsőként a fogalmi alapokat határoztam meg, mely során főként migráció, a külföldi, az idegenrendészet, a menekültügy, a menedékjog, a kiutasítás, a kitoloncolás, a személyi szabadság korlátozása, a fogva tartás és az őrizet fogalma egyaránt szükséges az intézmény helyes értelmezéséhez.

A történeti elemzés alapján megállapítható, hogy a külföldiekre vonatkozó szabályozás Magyarországon mindig az aktuális állami, társadalmi és gazdasági környezethez alkalmazkodott.

A középkorban a külföldi lehetett befogadott hospes, vallási vagy rendi okból korlátozott személy, illetve olyan idegen, akinek jelenlétét az uralkodói vagy közösségi érdekek alapján értékelték. A későbbi századokban a mozgás, tartózkodás és eltávolítás egyre inkább rendészeti, nyilvántartási és igazgatási kérdéssé vált.

A 19. században a toloncolás intézménye fontos előzménynek tekinthető. A toloncolás nem kizárólag külföldiekre, hanem más okból nem kívánatos személyekre is vonatkozott, ugyanakkor magában hordozta a modern idegenrendészeti fogva tartás elemeit: a személy kíséretét, őrzését, ideiglenes elhelyezését és hatósági eltávolítását.

A 20. század második felében a külföldiek ellenőrzése és kiutasítása erőteljesebb állami ellenőrzés alá került. A rendszerváltoztatást követően a jogállami és nemzetközi emberi jogi követelmények fokozatosan beépültek a szabályozásba. A kiutasításhoz és őrizethez kapcsolódó bírói kontroll, jogorvoslat, a visszaküldés tilalma, valamint a fogvatartottak jogai és kötelességei részletesebbé váltak.

Az elméleti keret másik fő eleme az idegenrendészeti őrizet jogi természetének vizsgálata volt. A kutatás alapján az intézkedés a közigazgatási jog és a büntetőeljárás-jog határterületén helyezkedik el. A formális közigazgatási minősítés ellenére a végrehajtási struktúra több eleme a büntetés-végrehajtási logikát idézi. Ez különösen a zárt elhelyezésben, az őrzésben, a belső rend fenntartásában, a biztonsági elkülönítésben és a fogvatartottak mindennapi életének részletes szabályozásában mutatkozik meg.

Az EJEE és az EJEB gyakorlatának elemzése alapján az őrizet jogszerűségéhez nem elegendő a nemzeti jogszabályi felhatalmazás. A fogva tartásnak valódi kapcsolatban kell állnia a kiutasítási vagy menekültügyi eljárással; a hatóságnak kellő gondossággal kell eljárnia; az időtartam nem lehet aránytalan; és az érintett számára biztosítani kell a gyors, hatékony bírósági felülvizsgálatot. A szükségesség és az alternatívák vizsgálata nem lehet sablonos.

3.3. A nemzetközi példák megállapításai

Ausztrália rendszerében a kötelező bevándorlási fogva tartás és a hosszú időtartam problémája különösen hangsúlyos. A rendszerrel kapcsolatos kritikák a fogva tartás automatizmusát, a határozatlan időtartamot, a bírói kontroll korlátozott jellegét és a sérülékeny csoportok védelmének hiányosságait emelik ki.

Az Amerikai Egyesült Államokban az idegenrendészeti fogva tartás kiterjedt és szerteágazó intézményrendszerben működik. Bizonyos személyi köröknél az őrizet kötelező, más esetekben óvadék, rendszeres jelentkezés vagy elektronikus felügyelet alkalmazható. A rendszerben a tömeges jelleg, a hosszú fogva tartás és a jogi képviselőt korlátozott hozzáférhetősége jelent problémát.

Az Egyesült Királyságban a fogva tartás időtartamának nincs általános törvényi felső korlátja. A rendszer ugyan a legrövidebb szükséges idő elvét hangsúlyozza, de a felső korlát hiánya tartós jogállami aggályokat vet fel. A brit modellben több alternatíva is rendelkezésre áll, például jelentkezési kötelezettség, kijelölt lakóhely, óvadék és elektronikus ellenőrzés.

Ausztria rendszerében az idegenrendészeti őrizet a visszatérési eljáráshoz kapcsolódik, és az alternatívák vizsgálata kifejezetten megjelenik. A fogva tartás felülvizsgálata és a bírósági kontroll erősebb, ugyanakkor a hosszú maximális időtartam és a jogi segítségnyújtás hiányosságai továbbra is problémát jelenthetnek.

Németországban az őrizetet jellemzően bíróság rendeli el. A szabályozás részletesebben rögzíti a szökésveszély objektív körülményeit, és egyértelműbben írja elő, hogy a fogva tartás nem alkalmazható, ha enyhébb intézkedés is alkalmas a cél elérésére. A német modellben a bírói kontroll és az alternatív intézkedések rendszere erősebb garanciát jelent.

A komparatív vizsgálat alapján megállapítható, hogy a jogállami megítélés szempontjából a döntő elemek a világos jogalap, az individualizált szükségességi vizsgálat, a rövid és indokolt időtartam, a gyors bírói kontroll, a sérülékeny személyek fokozott védelme és az alternatívák tényleges alkalmazása.

3.4. A külföldiekkel szemben elrendelt őrizet rendszere

A büntetőeljárású őrizet rövid időtartamú, jellemzően legfeljebb 72 óráig alkalmazható intézkedés. Célja a személyazonosság megállapítása, a bírói engedélyhez kötött kényszerintézkedés előkészítése vagy a terhelt jelenlétének biztosítása. A rövid időkeret a garanciális rendszer fontos eleme, ugyanakkor a panasz elbírálása gyakran csak az őrizet megszűnése után történhet meg.

A szabálysértési őrizet a gyorsított bírósági eljárás biztosítását szolgálja, és sajátos kvázi szankciós jelleggel is bírhat. A közbiztonsági őrizet preventív rendőri intézkedés, amely elsősorban a személyazonosság tisztázására irányul. Ezek az őrizetek a külföldiekre is alkalmazhatók, de nem kifejezetten idegenrendészeti célúak.

Az idegenrendészeti őrizet a kiutasítás és kitoloncolás végrehajtását biztosítja. A hatóság kezdetben legfeljebb 72 órára rendelheti el, majd annak hosszát a bíróság meghosszabbíthatja. A jogszabály által meghatározott feltételek mellett a teljes időtartam elérheti a tizenkét hónapot. A kiutasítást előkészítő őrizet a személyazonosság vagy a tartózkodás jogszerűségének tisztázását szolgálja, maximális időtartama jóval rövidebb. A kitoloncolási őrizet a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyeknél alkalmazható.

A menekültügyi őrizet az elismerést kérő rendelkezésre állását vagy a dublini átadás végrehajthatóságát szolgálhatja. A menekültügyi őrizet célja formálisan eltér az idegenrendészeti őrizet céljától, de a végrehajtás intézményi környezete és a szabadságkorlátozás intenzitása sok hasonlóságot mutat.

A kutatás alapján a magyar őrizeti rendszer garanciális szintje erősen differenciált. Az idegenrendészeti és menekültügyi őrizetnél a hosszú maximális tartam, a kezdeti hatósági döntés, a szökésveszély tág értelmezése, a bírósági hosszabbítások időköze és az alternatívák gyakorlati vizsgálata a leginkább vitatható kérdések közé tartozik.

3.5. A rendkívüli események és az őrzésbiztonság összefüggései

Az idegenrendészeti fogva tartás során 2011 és 2023 közötti időszakban az őrzött szállásokon 355 rendkívüli esemény történt. A leggyakoribb események közé a szándékos egészségkárosítás, az őrizeteseink közötti konfliktus, a szökés és szökési kísérlet, az öngyilkossági kísérlet, a csoportos rendzavarás, az étkezés megtagadása és a hivatalos személy elleni erőszak tartozott.

A rendkívüli események elemzése alapján a fogva tartási idő hossza, az információhiány és a bizonytalan eljárási helyzet jelentős kockázati tényező. Az önkárosító cselekmények gyakrabban jelentek meg az őrizet hosszabbításának időszakában, közvetlenül kitoloncolás előtt vagy a külföldi számára kedvezőtlen hatósági döntések után. A csoportos étkezés megtagadások és rendzavarások mögött gyakran az ügyintézésrel kapcsolatos elégedetlenség, az információhiány és az informális vezetők hatása állt.

A szökések és szökési kísérletek elemzése feltárta az objektumok kialakításával, a nyílászárókkal, a sétálóudvarokkal, a kamerarendszerekkel és az őri felügyelettel kapcsolatos hiányosságokat. A biztonságtechnikai fejlesztések több esetben hozzájárultak a későbbi szökések számának csökkentéséhez. A szökés motivációját gyakran az adta, hogy a fogvatartott

Magyarországot tranzitországnak tekintette, és a kitoloncolás elkerülésével Nyugat-Európa felé kívánt tovább utazni.

Az őrizetesk közötti konfliktusok esetében a bezártság, a kommunikációs akadályok, a kulturális különbségek, az internet- és közösségi térhasználat, az eltérő vallási vagy nemzetiségi hátterek, valamint a pszichés problémák egyaránt szerepet játszottak. Az esetek jelentős része nem kizárólag egyéni magatartásból, hanem az elhelyezési és szervezeti feltételekből is következett.

A menekültügyi őrzött befogadó központokban bekövetkezett 232 rendkívüli esemény azt mutatja, hogy a menekültügyi őrizetben is megjelennek a fogva tartás általános pszichés és biztonsági következményei. A fogvatartottak számára a menedékkérelem elutasítása, a hosszú eljárás és a bizonytalan jövő különösen erős feszültségforrás volt.

3.6. A kérdőíves kutatás és interjúk főbb megállapításai

A kérdőíves felmérés alapján a végrehajtó állomány többsége a külföldiekkel való kommunikációt alapvetően kezelhetőnek tartja, ugyanakkor jelentős arányban ismeri el, hogy félreértések és ebből eredő problémák rendszeresen előfordulnak. A nyelvismeret szintje változó, és a ritka nyelvek esetében a külső tolmácsolási rendszer nélkülözhetetlen.

A válaszadók jelentős része úgy ítélte meg, hogy az objektumok kialakítása és biztonsági rendszerei korszerűsítésre szorulnak. A teljes fogvatartotti létszám mellett az állomány leterheltsége nő, és nehezebbé válik az őrzés, a kísérés, az intézkedés, az egészségügyi feladatok és a konfliktuskezelés egyidejű ellátása.

A hivatásos rendőrök és fegyveres biztonsági őrök egyaránt hangsúlyozták a célzott képzés jelentőségét. A kulturális ismereteik, az érzékenyítés, a konfliktuskezelés, a krízishelyzetek felismerése, az öngyilkosság-megelőzés és az idegennyelvi kommunikáció fejlesztése olyan területek, amelyek közvetlenül befolyásolják az őrzésbiztonságot.

Az interjúk alapján a korábbi őrizetesk a fogva tartás egyik legnagyobb traumájaként a bizonytalanságot, az eljárásról szóló információk hiányát és a szabadulás vagy kitoloncolás kiszámíthatatlanságát emelték ki. A végrehajtó állomány tagjai hasonlóan úgy ítélték meg, hogy az ügyintézővel kapcsolatos tájékoztatás hiánya könnyen dühhöz, önsértéshez vagy konfliktushoz vezethet.

3.7. Az őrizet eredményessége és korlátai

Az őrizet hatását vizsgálva megállapítható, hogy a rendelkezésre állás fizikai biztosítása növelheti az idegenrendészeti eljárások eredményességét. A 2021 és 2023 közötti adatok szerint az őrizetben lévő személyek jelentős részét kitoloncolták. 2021-ben 74,5 százalék, 2022-ben 72,6 százalék, 2023-ban közel 70 százalék volt a kitoloncolással záruló ügyek aránya.

E számok ugyanakkor nem értelmezhetők úgy, hogy az őrizet önmagában képes orvosolni a migrációkezelés problémáit. A kitoloncolás akkor hajtható végre, ha az érintett személyazonossága tisztázott, van hová visszaküldeni, a célország vagy tranzitország együttműködik, rendelkezésre állnak a szükséges okmányok és a szállítás megszervezhető. Ezek hiányában az őrizet egy idő után céltalanná és önkényessé válhat.

Az alternatív intézkedések rendszerének fejlesztése ezért indokolt. A kijelölt tartózkodási hely, a rendszeres jelentkezés, az óvadék és a technikai ellenőrzés egyes esetekben képes lehet csökkenteni a fogva tartás szükségességét. A kutatás ugyanakkor arra utal, hogy a tranzitországi helyzetben és a gyors tovább utazásra törekvő személyeknél a kevésbé korlátozó eszközök nem minden esetben biztosítják az eljárási jelenlétet.

4. Hipotézisekre és kutatási kérdésekre adott válaszok összegzése

1. hipotézis

Feltételeztem, hogy a külföldiekkel szemben elrendelhető őrizetnek sajátos végrehajtási szabályai, feltételei és biztonsági kockázatai vannak, amelyek elkülönülő jogi szabályozást, személyi és tárgyi fejlesztést igényelnek.

A hipotézis igazolást nyert. A kutatás eredményei szerint a külföldiek fogva tartása a klasszikus büntetőjogi fogva tartástól lényegesen eltérő feltételrendszerben valósul meg. A nyelvi akadályok, a kulturális és vallási különbségek, a bizonytalan identitás, az ismeretlen előélet, a sérülékeny csoportok jelenléte, a hosszú őrizet pszichés hatásai, valamint a speciális egészségügyi kockázatok külön szakmai felkészülést követelnek.

A rendkívüli események elemzése bizonyította, hogy a biztonsági problémák gyakran nem egyetlen személy magatartására vezethetők vissza. Az információhiány, a kommunikációs nehézség, az infrastruktúra korlátai, a differenciálatlan rezsim, a létszámhiány és a pszichoszociális támogatás hiánya egymást erősítve növelik a kockázatokat.

A hipotézist azáltal is alátámasztást nyert, hogy a végrehajtó állomány maga is jelentős igényt jelzett a képzés, a technikai fejlesztés, a differenciált biztonsági fokozatok és a szociális, pszichológiai támogatás bővítésére.

2. hipotézis

Feltételeztem, hogy az őrizet represszív természetű kényszerintézkedés, amely az idegenrendészet és a büntetőeljárás-jog aszimmetrikus egymásra hatásának sajátos példája.

A hipotézis igazolást nyert. Az idegenrendészeti őrizet formális közigazgatási minősítése ellenére zárt intézményi elhelyezéssel, a mozgásszabadság teljes korlátozásával, biztonsági ellenőrzésekkel, napirendi kötöttségekkel és sok esetben hosszú időtartammal jár. Az érintett személy ezt a helyzetet rendszerint büntetésként éli meg.

A represszív jelleg különösen akkor erősödik, ha a kitoloncolás reális lehetősége bizonytalan, a hatósági ügyintézés elhúzódik, a bírósági hosszabbítások rutinszerűvé válnak, vagy a külföldi nem kap érthető tájékoztatást saját helyzetéről. Ilyenkor az őrizet egyre kevésbé tekinthető szűken vett eljárásbiztosító eszköznek.

Az aszimmetria abban áll, hogy a büntetőjogi fogva tartásra jellemző terhek és korlátozások nagy része megjelenik, ugyanakkor a büntetőeljárásban megszokott garanciák egy része gyengébb vagy később érvényesül. Ez indokolja az idegenrendészeti őrizet fokozott alapjogi és bírói kontrollját.

3. hipotézis

Feltételeztem, hogy az őrizet számottevően befolyásolja az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások eredményességét, és ez a hatás változhat az alternatív intézkedések szélesebb alkalmazása esetén.

A hipotézis részben igazolást nyert. Az őrizetben lévő személyek kitoloncolási aránya azt jelzi, hogy a fogva tartás jelentősen támogathatja az eljárások végrehajthatóságát. A külföldi rendelkezésre állása lehetővé teszi az okmánybeszerzést, a meghallgatásokat, a diplomáciai egyeztetéseket és a kitoloncolás megszervezését.

Ugyanakkor a kitoloncolás sikere számos külső tényezőtől függ. A visszafogadó állam együttműködése, a személyazonosság tisztázása, az okmányok, a közlekedési és biztonsági

feltételek, valamint a nemzetközi politikai környezet egyaránt meghatározó. Az őrizet ezért fontos, de nem önállóan elégséges feltétele az eredményességnek.

Az alternatív intézkedések szélesebb alkalmazása jogállami szempontból kívánatos, de hatékonyságuk személyfüggő. Az együttműködő, stabil kötődésekkel rendelkező személyeknél alkalmasak lehetnek a fogva tartás kiváltására. A tranzitországon gyorsan áthaladni kívánó, az eljárásból kivonni magát szándékozó személyeknél azonban korlátozottabb a hatásuk.

4. hipotézis

Feltételeztem, hogy az idegenrendészeti vagy menekültügyi őrizet következetes alkalmazása normál körülmények között, alacsony és közepes intenzitású migrációs nyomás esetén a rendelkezésre álló erőforrásokkal működtethető, míg jelentős nyomás esetén nagyobb kapacitás és képességfejlesztés szükséges.

A hipotézis részben igazolást nyert. Az alacsonyabb és közepes terhelésű időszakokban a rendelkezésre álló intézményi rendszer alkalmas lehet az őrizetek végrehajtására, feltéve, hogy megfelelő az állomány, az infrastruktúra és az ügyintézés. Tömeges migrációs helyzetben azonban a rendszer kapacitásai, különösen a férőhelyek, a személyi állomány, a tolmácsolás és az egészségügyi ellátás gyorsan elégtelenné válhatnak.

A kutatás azt is kimutatta, hogy válsághelyzetben a pusztán mennyiségi kapacitásnövelés nem oldja meg a problémát. Az ideiglenesen bevont rendőrségi fogdák vagy büntetés-végrehajtási intézetek nem feltétlenül alkalmasak a külföldiek hosszabb idejű, idegenrendészeti célú és humánus fogva tartására. A hatékony fejlesztéshez egyidejűleg szükséges az infrastruktúra, a képzés, a személyi állomány, a jogi garanciák, a rezsim differenciálása és a pszichoszociális háttér javítása.

5. Javaslatok

5.1. Javaslat az ultima ratio elv törvényi megerősítésére

Indokolt, hogy az idegenrendészeti és menekültügyi őrizet ultima ratio jellege a szabályozásban egyértelműbben jelenjen meg. Az őrizet elrendelése előtt a hatóságnak minden ügyben dokumentáltan értékelnie kellene az enyhébb intézkedések alkalmazhatóságát. A határozatnak konkrétan tartalmaznia kellene, miért nem elegendő a jelentkezési kötelezettség, a kijelölt tartózkodási hely, az óvadék vagy más ellenőrzési forma.

5.2. Javaslat a bírói kontroll tartalmi fejlesztésére

A bírósági hosszabbításnak minden esetben ki kell terjednie a kitoloncolás reális perspektívájára, a hatóság eljárási aktivitására, a külföldi személyes körülményeire, a sérülékenységre, a szökésveszély konkrét indokaira és az alternatívákra. A hosszabbítás indokolása nem lehet általános vagy sablonos. A bírósági kontroll akkor tölti be jogvédelmi funkcióját, ha képes korlátozni az indokolatlanul elhúzódó vagy céltalanná váló fogva tartást.

5.3. Javaslat a nem végrehajtható kitoloncolások kezelésére

A szabályozásban indokolt egyértelműbben rögzíteni, hogy milyen körülmények között tekinthető a kitoloncolás objektíve nem végrehajthatónak. Ha a visszafogadó állam tartósan nem működik együtt, az okmánybeszerzés kilátástalan, vagy más tényleges akadály áll fenn, az őrizet fenntartása nem lehet automatikus. Ilyen esetben ellenőrzött, de kevésbé korlátozó tartózkodási formát kell alkalmazni.

5.4. Javaslat a sérülékeny csoportok védelmére

A gyermekek, gyermekes családok, kísérő nélküli kiskorúak, egyedülálló nők, traumát átélt személyek, egészségügyi vagy pszichés problémával élők esetében az őrizet mellőzése legyen a főszabály. Kivételes őrizet esetén rövid, de az eljárás jellegéhez igazodó időtartam, külön indokolás, fokozott bírói kontroll, megfelelő elhelyezés és speciális ellátás szükséges.

5.5. Javaslat az alternatív intézkedések kombinált rendszerére

Az alternatívák rendszerét úgy célszerű fejleszteni, hogy a különböző eszközök kombinálhatók legyenek. A kijelölt tartózkodási hely, a rendszeres jelentkezés, a technikai ellenőrzés, az óvadék és a szociális támogatás egymásra épülő formái az egyéni kockázatnak megfelelően alkalmazhatók. Ez csökkentheti a szükségtelen őrizetek számát, miközben az eljárási jelenlét is biztosítható marad.

5.6. Javaslat a kockázatalapú rezsimre

Az őrzött szállásokon indokolt a fogvatartottak egyéni kockázataihoz igazodó, többfokozatú elhelyezési és biztonsági rendszer kialakítása. A rendszer célja nem a büntetés, hanem a

konfliktusok megelőzése, a sérülékeny és együttműködő személyek védelme, valamint a visszatérően veszélyes magatartást tanúsító személyek hatékonyabb kezelése.

5.7. Javaslat az infrastruktúra és biztonságtechnika fejlesztésére

Önálló, az idegenrendészeti fogva tartás sajátosságaihoz igazodó építészeti és biztonságtechnikai követelményrendszer kidolgozása szükséges. Ennek ki kell terjednie a szektorálhatóságra, a közösségi terekre, a sérülékeny csoportok elkülönítésére, a szabadtéri mozgásra, a biztonsági berendezésekre és a kamerarendszerekre, a zsiliprendszerekre, a riasztásra és a személyi állomány biztonságos munkakörülményeire.

5.8. Javaslat a személyi állomány fejlesztésére

A végrehajtó állomány számára rendszeres, kötelező szakirányú képzést szükséges biztosítani. A képzésnek tartalmaznia kell az idegenrendészeti és menekültügyi jogi ismereteket, a konfliktuskezelést, a multikulturális ismereteket, a vallási érzékenyítést, az idegennyelvi alapkészségeket, az öngyilkosság-megelőzést, a kríziskezelést és a sérülékeny csoportokkal való bánásmódot.

5.9. Javaslat pszichoszociális és egészségügyi támogatásra

A szociális munkások, pszichológusok és egészségügyi szakemberek tartós jelenléte csökkentheti a bezártságból adódó feszültséget, az önkárosítások és konfliktusok veszélyét, valamint az őrsemélyzet terhelését. A fogvatartottak rendszeres, érthető tájékoztatása, a hasznos elfoglaltságok és a megfelelő egészségügyi ellátás az őrzésbiztonságot is javítják.

6. Új tudományos eredmények

1. Igazoltam, hogy az idegenrendészeti és menekültügyi őrizet formálisan közigazgatási intézkedés, materiális hatásában azonban tényleges szabadságelvonás. Ez szükségessé teszi a jogdogmatikai, emberi jogi és végrehajtási szempontok együttes alkalmazását.
2. Dogmatikailag megalapoztam az idegenrendészeti őrizet represszív jellegét. A zárt intézményi környezet, a személyes autonómia jelentős korlátozása, az időtartam és a végrehajtási rezsim alapján az intézkedés tényleges joghátránya a büntetőjogi fogva tartáshoz közelít.

3. Rendszereztem azokat a kritériumokat, amelyek alapján a közigazgatási mozgáskorlátozás és az EJEE 5. cikke szerinti fogva tartás elhatárolható. Az így kialakított szempontok közvetlenül alkalmazhatók a magyar idegenrendészeti és menekültügyi őrizet értékelésére.
4. A külföldiek fogva tartásának végrehajtási kockázatait komplex módon összekapcsoltam a jogi szabályozással, a rezsimstruktúrával, az infrastrukturális adottságokkal és a személyi állomány feltételeivel. A rendkívüli események elemzése igazolta, hogy ezek az események a rendszer strukturális hiányosságainak indikátorai.
5. Empirikus adatokkal támasztottam alá, hogy az őrizet az érintett személy rendelkezésre állásának biztosításán keresztül hozzájárulhat a kitoloncolási eljárások eredményességéhez, de e hatás a migrációs környezet, a nemzetközi együttműködés és a határigazgatás függvénye.

7. A kutatás eredményeinek gyakorlati hasznosulása

Az elkészült elemzés és a megfogalmazott javaslatok gyakorlati hasznosulása több dimenzióban is megjelenhet. A kutatás eredményei közvetlenül hasznosíthatók az idegenrendészeti és menekültügyi jogalkotásban, az őrizetet elrendelő és végrehajtó szervek módszertani fejlesztésében, a bírói kontroll szempontrendszerének pontosításában és az őrzött szállások infrastrukturájának fejlesztésében.

Az empirikus vizsgálatok eredményei alapot adhatnak a rendkívüli események megelőzésére szolgáló kockázatértékelési protokollokhoz, a differenciált rezsim kialakításához, a tolmácsolási rendszer fejlesztéséhez, a pszichoszociális háttér megerősítéséhez és a biztonságtechnikai beruházások szakmai megalapozásához.

A dolgozatban alkalmazott módszertan és eredmények beépíthetők a rendészeti felsőoktatásba, különösen az idegenrendészet, a menekültügy, a kriminalisztika, a kriminológia, a kényszerintézkedések, a fogva tartás végrehajtása, a kulturális kompetencia és a konfliktuskezelés oktatásába.

A kutatás fő következtetése, hogy a külföldiekkel szemben elrendelt őrizet az állami migrációkezelés fontos, de kivételes eszköze. Jogszerűsége és legitimációja csak akkor őrizhető meg, ha alkalmazása célhoz kötött, egyedileg indokolt, időben korlátozott, valós bírói kontroll alatt

áll, az alternatívákat ténylegesen mérlegelik, és a végrehajtási környezet megfelel a biztonság és emberi méltóság követelményeinek.

A dolgozatban alkalmazott módszertan és a feltárt kutatási eredmények túlmutatnak az egyéni szakmai hasznosuláson, mivel beépíthetők az egyetemi oktatásba, különösen az idegenrendészet és a fogva tartás tárgykörében. Eredményei és megközelítései alapot teremthetnek egy későbbi, humánus fogva tartási szemlélet kialakításához is, ezáltal hozzájárulva a tudományos ismeretek bővítéséhez és a gyakorlati képzés színvonalának emeléséhez.

8. A szerző tudományos és szakmai önéletrajza

Kakócz Krisztián 1976. június 28-án született Kemezsén. Általános iskolai tanulmányainak befejezését követően a Nyíregyházi II. Rákóczi Ferenc Honvéd Kollégium növendéke lett, majd 1994-ben érettségizett a nyíregyházi Vasvári Pál Gimnáziumban. Felsőfokú tanulmányait 1997 és 2001 között a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kara Határrendészeti Tanszékén folytatta. Tanulmányai befejezésekor főhadnagyi rendfokozattal avatták tisztté. 2005-ben felvételt nyert ugyanazon egyetem határrendészeti és védelmi vezető szakára, ahol 2007-ben egyetemi diplomát szerzett. Szakmai fejlődését 2003-ban eredményesen letett rendészeti szakvizsgával, majd 2004-ben a Rendészeti Vezetőképző Tanfolyam elvégzésével egészítette ki. Első tiszti beosztását a Nyírbátori Határőr Igazgatóság Csenger Határőrizeti Kirendeltségén látta el rendészeti helyettesként, 2002-ig. E feladatkörében tevékenységének meghatározó részét a kirendeltség idegenrendészeti és hatósági feladatainak végrehajtása, illetve szakmai irányítása jelentette. Ezt követően 2007-ig a Nyírbátori Határőr Igazgatóság Bevetési Osztály Nyírbátori Határvadász Század századparancsnoki beosztását töltötte be. A század feladatkörébe elsősorban a határrendészeti kirendeltségek határőrizeti rendszerének megerősítése, a mélységi ellenőrzés, a rendőrséggel közösen ellátott közterületi járőrszolgálat, valamint a nyírbátori közösségi szállás feladatainak támogatása tartozott.

A határőrség és a rendőrség szervezeti integrációját követően a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálat Kiképzési és Oktatási Csoportjának vezetője lett. 2009-től a Határrendészeti Szolgálat Idegenrendészeti Osztályán kiemelt főelőadóként, majd kiemelt főreferensként dolgozott. Feladatai közé tartozott a határrendészeti kirendeltségek idegenrendészeti szakmai tevékenységének irányítása, az idegenrendészeti kiutasítások,

kitoloncolások és őrizetek elrendelésével kapcsolatos ügyek szakmai támogatása, valamint a végrehajtás ellenőrzése.

2010 és 2011 között a Nyírbátori Őrzött Szállás vezetőjeként szolgált. E beosztásban közvetlen tapasztalatot szerzett az idegenrendészeti őrizet végrehajtásának napi szervezési, őrzésbiztonsági, személyügyi és humánus bánásmódot érintő kérdéseiről. A fogva tartási környezetben szerzett tapasztalatai későbbi kutatási témájának egyik meghatározó gyakorlati alapját jelentették.

2013-tól az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály Idegenrendészeti Osztályának kiemelt főreferenseként folytatta pályáját. E munkakörében elsődlegesen a rendőrség idegenrendészeti fogva tartási tevékenységének országos szakirányításával és koordinációjával foglalkozott. Feladatai közé tartoztak az őrzött szállások működéséhez kapcsolódó szakmai és fejlesztési feladatok, a fogva tartás tárgyi és személyi feltételeinek értékelése, az európai uniós és egyéb fejlesztési projektek szakértői feladatainak ellátása, továbbá a nemzetközi légitoloncolási műveletek szervezése.

2018-ban elvégezte a FRONTEX légitoloncolási szakértői képzését. Ezt követően rendszeresen részt vett nemzetközi kitoloncolási műveletekben, így közvetlen tapasztalatot szerzett a közös európai visszatérési műveletek tervezésében, szervezésében és végrehajtásában is.

2019-től a Nemzeti Közszerológáti Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszékének oktatója, kezdetben mesteroktatóként, majd tanársegédként végez oktatási és kutatási tevékenységet. Oktatói munkája során elsősorban a határrendészethez, idegenrendészethez, migrációkezeléshez, fogva tartáshoz és kapcsolódó rendészeti kérdésekhez kötődő ismereteket oktatja, miközben korábbi végrehajtói, vezetői és szakirányítási tapasztalatait a felsőoktatási képzésben is hasznosítja.

Német nyelvből középfokú, szakmai ismeretekkel bővített nyelvvizsgával, angol nyelvből alapfokú nyelvvizsgával rendelkezik. 2022-ben részt vett a Közép-európai Rendőrákadémia határrendészeti szaktanfolyamán. Ezt követően rendszeresen tart német nyelvű előadásokat a Közép-európai Rendőrákadémia kurzusain részt vevő nemzetközi rendészeti szakemberek számára.

A Rendészettudományi Doktori Iskolába 2020-ban jelentkezett. 2022 júniusában eredményesen teljesítette a komplex vizsgát, majd 2024 augusztusában abszolutóriumot szerzett. Nevezett témában való jártasságát igazolja, hogy több hazai és nemzetközi konferencián tartott előadást magyar és német nyelven, illetve hazai és nemzetközi folyóiratban is publikált magyar, angol és német nyelven. Publikáció a Magyar Rendészet, a Határrendészeti Tanulmányok, a

Mitteuropische Polizeiakademie Fachjournal, az Internal Security szakmai folyóiratokban jelentek meg.

9. A szerző témakörben megjelent publikációi

1. Kakócz Krisztián: A külföldivel szemben elrendelhető őrizet típusai. In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.) A bűnüldözés és a bűnmegelőzés rendészettudományi tényezői Pécs, Magyarország: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2019) 359 p. pp. 277-286., 10 p
2. Kakócz Krisztián: Az egészségügyi válsághelyzet hatása az idegenrendészeti fogvatartási rendszerre. In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.) Rendészet a rendkívüli helyzetekben: húsz éves a Szent László napi konferencia. Pécs, Magyarország: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2021) 433 p. pp. 265-277., 13 p.
3. Kakócz Krisztián: A rendkívüli események korai felismerésére irányuló technikai fejlesztés célja, szakmai követelményei a külföldiek idegenrendészeti célú fogva tartása során. MAGYAR RENDÉSZET 22:2 pp. 141-155., 15 p. (2022)
4. Kakócz Krisztián: Az idegenrendészeti fogvatartás végrehajtásának speciális kockázati tényezői. HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK 19:2 pp. 22-53., 32 p. (2022)
5. Kakócz Krisztián: A rendőrség idegenrendészeti fogvatartási helyeinek fejlesztése. MAGYAR RENDÉSZET 23:2 pp. 21-36., 16 p. (2023)
6. Kakócz Krisztián: Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt fogva tartás aktualitásai. In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.) A biztonság védelme a rendészetben: Jubileumi kötet Zámbó Péter ny. rendőr ezredes 70. születésnapjára. Pécs, Magyarország: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2023) 406 p. pp. 249-258., 10 p.
7. Kakócz Krisztián; Vedó, Attila: A toloncolás szabály- és szervezetrendszere a második világháború előtt. In: Csaba, Zágon; Zsámbokiné, Ficskovszky Ágnes (szerk.) „Tehetség, szorgalom, hivatás” Budapest, Magyarország: Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozat (2021) 268 p. pp. 43-56., 14 p.

8. Kakócz Krisztián: Fremdenpolizeiliche Themen in der Offiziersausbildung für die ungarische Grenzpolizei. MITTELEUROPAISCHE POLIZEIAKADEMIE FACHJOURNAL 2023: 2 pp. 7-13. Paper: Ausgabe Nr. 2, 7 p. (2023)
9. Kakócz Krisztián: Toloncolás az abszolutizmus idején. HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK 20:2 pp. 16-23., 8 p. (2023)
10. Kakócz Krisztián: A tranzitónák a menekültügyi hatóság és a rendőrség feladatrendszerében, avagy fogva tartás-e a tranzitónában történő elhelyezés? HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK 21:1 pp. 29-45., 17 p. (2024)
11. Kakócz Krisztián: Impact of the Temporary Security Border Barrier on Police Activities in the Field of Policing and Detaining Aliens. INTERNAL SECURITY 16:1 pp. 43-57., 15 p. (2024)